

Industri

Stressrådgivning betaler sig

Stress kan med en overkommelig indsats afhjælpes og behøver ikke at føre til langvarige sygemeldinger, nedsat produktivitet eller livskvalitet. Det fastslår vores erhvervspsykologer, som beskæftiger sig med rådgivning omkring forebyggelse af stress.

1.400 danskere dør hvert år som følge af stress, og 10-12 % af alle danskere i arbejde oplever stress i en grad, så de behøver hjælp. Vores erfaringer viser, at det med en overkommelig indsats er muligt at hjælpe stressramte til at overvinde deres vanskeligheder. Vores stressrådgivning er rettet dels mod den stressramte, dels mod selve virksomheden, som lærer at forebygge stress og rette de forhold, der har givet anledning til belastninger.

Forebyggende ERFA-grupper

Vores forebyggende rådgivning foregår på både individ-, gruppe- og organisationsniveau og handler om at fjerne årsager og ubalancer, der producerer stress. Rådgivningens form varierer, men vi har eksempelvis aktuelle og positive erfaringer med at etablere ERFA-grupper på arbejdspladserne.

På et koncernhovedkontor med stressproblemer indledte vi rådgivningen med at holde oplysende foredrag om emnet. Det sætter temaet på dagsordenen og gør det legalt at tale om stress. Vi etablerede på den pågældende virksomhed en række stress-ERFA-grupper, som er et løbende, åbent forum, hvor der arbejdes med forebyggelse og håndtering af stress. Gruppernes arbejde

støttes med rådgivning fra en erhvervspsykolog, der også kan nås via en hotline.

Virkingen kom hurtigt i form af åbenhed om emnet; flere forebyggende tiltag samt en stresspolitik, der har betydet mindre og kortere sygefravær. Organisationen håndterer i dag stressproblemerne selv, og det er vores erfaring, at det er forholdsvis få ressourcer, der skal til for at bevæge en organisation til denne gunstige position.

Udover rådgivning tilbyder vi også undervisning og foredrag, sparring samt coaching af ledere. Alt sammen for at forebygge stressbelastninger i organisationen.

fortsætter på næste side

I fuld gang

2006 var et godt år for vores kunder og dermed et godt år for Grontmij | Carl Bro. Jeg føler, at vi går styrket ind i det nye år, idet vi med Grontmij's overtagelse af Carl Bro har mulighed for at arbejde endnu mere globalt for vores kunder end tidligere. Grontmij har kontorer og hjemmemarked mange steder, hvor Carl Bro ikke er til stede.

Samarbejdet er allerede godt i gang. Vi har mange nye eksperter inhouse, og vores nuværende eksperter kan vi fremover tilbyde med større dybde. Vi er nu en del af Europas femtestørste rådgiverkoncern med over 7.000 medarbejdere.

I foråret 2006 overtog vi 15 arbejdsmiljømedarbejdere, og vi kan nu tilbyde rådgivning inden for bl.a. stressbetinget nedslidning, der er en landeplage, som ikke udelukkende truer manuelt arbejdende medarbejdere. Med overtagelsen af de 15 medarbejdere, som nu er blevet til 20, kan vi rådgive vores kunder omkring nedbringelse af arbejdsmiljørelateret fravær. Derudover har de nye medarbejdere været med til at styrke og forny vores ydelser inden for effektivisering.

Vi har integreret arbejdsmiljøkompetencerne i vores Lean/Six Sigma ydelser og har således forstærket vores evne til at skabe blivende forbedringer i produktiviteten. Når vi fremover etablerer ny produktion eller bygger om for kunderne, bliver arbejdsmiljø allerede i projekteringsfasen indarbejdet som en integreret del af løsningen. Vi er i gang i Kina og kan i Shanghai-området tilbyde kunderne vores hjælp i forbindelse med etablering af produktion, igangsætning af produktion og effektivisering af produktion lokalt.

Vi glæder os meget til det nye år og det fortsatte samarbejde.

Med venlig hilsen

Søren Rødfred

Stress er ikke en sygdom

Grontmij | Carl Bros stressrådgivning hviler på en række principper og metoder.

Bl.a. følgende:

- Stress er ikke en sygdom – men kan uhåndteret resultere i sygdom.
- Stress rammer og berører alle: familie, stressramte, kolleger, virksomhed.
- Stress er et tegn på problemer, som skal løses – jo hurtigere vi kommer i gang des bedre løsning.
- Stressramte skal ikke håndteres som syge og behandles. Det vil være det samme som at tage deres muligheder for coping fra dem.
- Stressramte skal aflastes, men ikke passiviseres.
- Stressramte skal have hjælp og støtte til coping eller at finde andre copingformer, der er stressforebyggende og stressreducerende.
- Stressramte skal have individuelt tilpassede løsningsmodeller afstemt efter deres situation og tilstand.
- En stressramt skal hjælpes med at finde tilbage til sine ressourcer og genopbygge sit selvværd

Manglende handling betyder omkostninger i forbindelse med øget fravær, nedsat produktivitet og eventuelt afsked med den pågældende medarbejder.

Grontmij | Carl Bros erhvervspsykologer har alle erfaring og kompetence inden for stresshåndtering.

Mere information

Karlo Mørch, karlo.morch@grontmij-carlbro.dk

Jette Grue Jensen, jette.grue.jensen@grontmij-carlbro.dk

Arbejdsmiljø er en essentiel del af Lean

Effektiviseringsprojekter kan skabe stressmomenter, som sætter gevinsten over styr. Hos Grontmij | Carl Bro har vi som modtræk øget fokus på procesvariation og stress samt hentet nye arbejdsmiljøprofiler til vores Lean Six Sigma team.

Mange Lean-forløb giver ikke de forventede langtidsholdbare resultater. Vi mener det skyldes, at man fokuserer for meget på reduktion af de direkte driftsomkostninger og for lidt på to andre af lean-filosofiens grundelementer, nemlig minimering af procesvariation og minimering af stress.

Sammensmeltning giver balance

Behovet for at skabe varige produktivetsforbedringer er stort i både private og offentlige virksomheder. Skal det lykkes, er man nødt til at have medarbejdernes trivsel med i alle overvejelser. På den måde opbygger man en gennemtænkt balance mellem de forskellige produktivetsforøgende tiltag.

Nye arbejdsmiljømedarbejdere med brede kompetencer inden for blandt andet bekæmpelse af nedslidende stress har været med til

at udvikle, forny og forstærke vores Lean-profil betydeligt. Lean Six Sigma teamet består nu af ingeniører, effektivitetskonsulenter, psykologer, fysioterapeuter og ergoterapeuter.

Grontmij | Carl Bro tilbyder således rådgivning, der kombinerer de økonomi- og effektivitetsorienterede aspekter med den bløde og menneskeorienterede arbejdsmiljørådgivning.

Komplet rådgivningspakke

Vores team har udarbejdet en række konkrete værktøjer og kurser, der involverer medarbejderne og inddrager de arbejdsmiljøbetingede aspekter på lige fod med de økonomiske. Vi har gjort arbejdsmiljøbetingede påvirkninger målbare og har derved skabt en Lean-model, der er mere nuanceret og langtidsholdbar end den klassiske model, som mange virksomheder har stiftet bekendtskab med.

Vores komplette rådgivningspakke øger effektiviteten og sænker sygefraværet.

Mere information

Knud Erik Kvist,

knud.erik.kvist@grontmij-carlbro.dk

Danmarks nye freon-lovgivning er en gave til dansk industri

Danmark har fået Europas mest restriktive regler omkring udfasning af køleanlæg med freon. Nu står både brugere, arkitekter, rådgivere, producenter og entreprenører over for en enorm udfordring. Grontmij | Carl Bro deltager aktivt i udviklingen af nye køleløsninger, og vi står parat med eksperter, der kan rådgive vores kunder på området.

Bekendtgørelse nr. 552 om regulering af visse industrielle drivhusgasser, har per 1. januar 2007 forbudt ibrugtagning af køleanlæg med en HFC-fyldning på over ti kilo. Gamle anlæg er stadig lovlige, men kan ikke udvides. Bekendtgørelsen gælder kun for Danmark og indeholder mere restriktive regler end dem, der gælder i det øvrige Europa, undtagen i Østrig.

Hos Grontmij | Carl Bro har vi eksperter inden for køleteknik, varebehandling, anlægsdimensionering og lovgivning. Vi er derfor godt rustet til at rådgive vores kunder omkring en driftsøkonomisk optimal og fremtidssikret udvidelse af et hvilket som helst køleanlæg.

Dansk industri på forkant

Miljøstyrelsen skriver i sin tolkning af bekendtgørelsen følgende:

”Det forudsættes, at der ikke installeres anlæg, der samlet set er miljømæssigt dårligere end anlæg baseret på alternativer til HFC-holdige anlæg. Slutbrugere, rådgivere,

kølemontørerne m.fl. har alle et samlet ansvar for, at der ikke installeres HFC-holdige anlæg, hvor der med fordel kunne være anvendt HFC-fri løsninger ud fra en samlet miljømæssig vurdering – herunder såvel direkte drivhuseffekt fra kølemidlet som indirekte drivhuseffekt fra elproduktion.”

Det er reduktion af HFC-erne, der er i centrum, og den miljømæssige vurdering vejer tydeligvis højere end den økonomiske. Der findes tusindvis af køleanlæg med freon i Danmark, og det kræver en enorm fælles indsats at få alle disse anlæg skiftet ud. Men hvis det lykkes for de danske brugere, rådgivere, producenter og installatører at løfte opgaven, så vil vi stå stærkt i konkurrencen, når resten af EU inden for de næste fire år vedtager restriktioner, der ligner de danske.

Hos Grontmij | Carl Bro vælger vi derfor at betragte bekendtgørelsen som en gave til den danske industri. Vi deltager aktivt i kølebranchens arbejde med at finde nye standardløsninger, der lever op til lovgivningens ord og ånd, og vi står parat med eksperter, der kan rådgive vores kunder.

Mere information

Peter Brøndum.
peter.brondum@grontmij-carlbro.dk

FAKTA

HFC – Hydroflourcarboner er et freonkølemiddel, hvor molekylerne består af brint, fluor og kulstof. Eksempler på HFC'er er: R134a, R404A, R510 og R507A. Miljøstyrelsen har slået fast, at der kun i særtilfælde vil kunne gives dispensation

for bekendtgørelse 552. Tilsyn og kontrol vil blive foretaget af såvel kemikaliekontrollen som af arbejdstilsynet. Der kan læses mere om fortolkningen af bekendtgørelsen i faktaark 34 på Miljøstyrelsens hjemmeside www.mst.dk

Grontmij | Carl Bros nye Six Sigma-kursus fik en flot præmiere

Med en kursusevaluering helt i top har Grontmij | Carl Bro og 6Sigma.us fået en god start på deres nye Six Sigma-kursus.

Grontmij | Carl Bro var i efteråret 2006 vært for det første hold på i alt 12 danske Six Sigma Green Belt kursister. Kurset blev gennemført af Grontmij | Carl Bros samarbejdspartner i USA, 6Sigma.us.

Chefkonsulent Jens Folke var instruktør på kurset, som derfor blev afholdt på dansk med engelsk kursusmateriale. At kurset var en stor succes blev understreget af en kursusevaluering, som var langt over middel. 16 evaluerings spørgsmål besvaret ud fra en skala på 1-5 gav en gennemsnitslig score på 4,4. Jens Folke virker som instruktør på 6Sigma.us' europæiske kurser.

Holistisk Lean

– Mange danske virksomheder har ladet sig inspirere af Womack & Jones' klassiske Lean-filosofi, som er kendetegnet ved en meget ensidig fokusering på minimering af spild, siger Jens Folke.

– Den klassiske Lean-filosofi er i det lange løb utilstrækkelig, hvilket har medført, at mange virksomheder har haft vanskeligt ved at fastholde de opnåede forbedringer. Grontmij | Carl Bro arbejder ud fra en holistisk Lean-filosofi også kaldet Lean Six Sigma. Denne model tager fat på alle hjørner af Lean og fokuserer på både spild, procesvariation og arbejdsmiljø. Six Sigma er en forretningsfilosofi, som gennem procesoptimering og proceskontrol forbedrer eksempelvis kvalitet og forsyningsikkerhed, samtidig med at omkostninger reduceres. Six Sigma kan måles på bundlinjen og er dataorienteret samt rationel i sin tilgang til effektivisering.

– ”Management is prediction” (E. Deming), Six Sigma er filosofien, der gør forudsigelserne nøjagtigere. Derfor er vi meget glade for, at vi i samarbejde med 6Sigma.us. kan føre Lean Six Sigma til Europa som et supplement til klassisk Lean.

Har du lyst til at vide mere om Lean Six Sigma coaching, kurser eller uddannelser, så kontakt Grontmij | Carl Bro.

Mere information

Henrik Sardal
henrik.sardal@grontmij-carlbro.dk

Sikkerhedsledelse

side 4

Færdigpakket sikkerhedsledelse til hurtig implementering

Grontmij | Carl Bro har oprettet et udrykningsteam, som skal hjælpe de mange virksomheder, der fra 1. april skal dokumentere en sikker håndtering af deres ammoniakbaserede køleanlæg.

Et stort antal danske virksomheder skal senest 1. april 2007 kunne fremvise en sikkerhedsdokumentation til godkendelse hos myndighederne. Det er resultatet af en stramning af Miljø- og Energiministeriets bekendtgørelse, der handler om bedre kontrol med farlige stoffer.

Grontmij | Carl Bro har mange års erfaring med risikovurdering og sikkerhedsledelse og kan tilbyde virksomhederne et færdigpakket koncept til sikkerhedsdokumentation sammen med en speciel tværorganisatorisk udrykningsgruppe, der er håndplukket og forberedt til netop den opgave.

Videnspredning giver bredde

Arbejdsgruppen begyndte sit arbejde i god tid, før Miljø- og Energiministeriets stramning var en realitet. Den brede kompetence, der nu er samlet, er resultatet af en målrettet videndeling imellem flere afdelinger i Grontmij | Carl Bro. Arbejdsgruppen er sammensat af eksperter med relevant baggrund og er

målrettet virksomheder, der på grund af deres ammoniakbaserede køleanlæggs størrelse, nu er omfattet af den nye bekendtgørelse.

Strømlinet og billig projektudførelse

– Vi har i fællesskab identificeret en række indsatsområder og udarbejdet forskellige skræddersyede skabeloner. Det sætter os i stand til at løse dokumentationsopgaven hurtigt og effektivt, siger Mads Klarskov, som står i spidsen for arbejdsgruppen.

– Vi ved præcist, hvad det er for informationer, vi skal have fat i ude hos kunden, og vi har på forhånd udarbejdet så mange dokumenter, at vi næsten kan tilbyde en færdigpakket løsning.

– Det betyder også, at opgaven kan løses til en betydeligt lavere pris end normalt, siger Mads Klarskov.

– Vi regner med, at hver opgave vil kunne udføres på cirka 85 mandetimer. De fleste virksomheder har orden i deres installationer, men har ikke før skulle dokumentere dette over for myndighederne. Det er vi eksperter i.

Mere information

Mads Klarskov
 Mads.klarskov@grontmij-carlbro.dk

FAKTA

Stramning af bekendtgørelse nr. 1156

Miljø- og Energiministeriets bekendtgørelse nr. 1666, der handler om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer, er blevet strammet for så vidt angår oplagsmængderne af stofferne klor og ammoniak. Bekendtgørelsen trådte i kraft 1. januar 2007. Virksomhederne har pligt til at indsende sikkerhedsdokumentation før 1. april.

Kontakt til industri

Søren Rudfred

Divisionsdirektør, Industri
 T 4348 6537
 E soeren.rudfred@grontmij-carlbro.dk

Henning Andresen

Industrimiljø, Produktionsetablering
 Automation, Validering
 T 4348 6367
 E henning.andresen@grontmij-carlbro.dk

Henrik Sardal

Effektivisering, Lean Manufacturing
 Ledelsessystemer, Logistik
 T 4348 6657
 E henrik.sardal@grontmij-carlbro.dk

Poul Nielsen

Effektivisering, Produktion, Miljø
 T 9879 9834
 E poul.nielsen@grontmij-carlbro.dk

Tue Pii Korremann

Produktudvikling
 T 4348 6026
 E tue.korremann@grontmij-carlbro.dk

Kurt Serup

Produktudvikling, Industriel IT
 T 4348 6176
 E kurt.serup@grontmij-carlbro.dk